

NORDISK GERONTOLOGISK FORENING

GeroNord

Nytt om forskning, utviklingsarbeid og undervisning på eldreområdet i Norden

Årgang 3 nr. 3 - 1994

Av innholdet:

12. Nordiska Kongressen i Gerontologi
Nordiska gerontologi priset
NORA 75-80 (Nordic Research on Ageing)
Geropsykologi i Norden: utbidninger og møten
Bokanmeldelser
Nye rapporter
Kurs, konferanser, møter

GeroNords redaksjon:

Aase-Marit Nygård
Toril Utne
Andrus Viidik

Nordisk Gerontologisk Forenings styre:

DANMARK:
Dansk Selskab for Geriatri: Peder Jest
Dansk Gerontologisk Selskab: Andrus Viidik, formann

FINLAND:
Societas Gerontologica Fennica r.f.:
Reijo Tilvis
Suomen Geriatri-Finlands Geriater:
Asko Kahanpää
Föreningen för forskning i uppväxt och
åldrande rf: Pertti Pohjolainen

ISLAND:
Icelandic Geriatrics Society: Thor Halldorsson
Societas Gerontologica Islandica: Anna Birna
Jensdottir

NORGE:
Norsk Geriatrik Forening: Jens Halvorsrud
Norsk selskap for aldersforskning:
Aase-Marit Nygård, sekretær

SVERIGE:
Svensk Geriatrik Förening: Ann-Kathrine
Granérus
Svenska Läkaresällskapets Sektion för Ålders-
forskning: Bertil Steen

Att marknadsföra gerontologi

Politiker hævder ofte i diskussioner om forskning, at det er forskarnas plikt att informera offentligheten om sina resultat, eftersom en stor del av verksamheten bekostas av skattemedel. Detta låter både logiskt och enkelt men verkligheten ser något annorlunda ut.

Undersökningar av läsvanor har visat, att läsning av en dagstidning tar 20-30 minuter i genomsnitt, inklusive sportsidor och TV-program. Detta skapar en kokurrenssituation. Vetenskapsjournalisten försöker i tävlingen med sina kolleger från andra fält (ekonomi, sport osv) utvälja nyhetsämnen han tror läsarna vill läsa. Här vinner «veckans lösning» av «cancers gåta», undersökningar av sex-vanor och behandling av olika sjukdomar med genteknologiskt framställda mediciner. Om åldrandet finner man notiser om 100-åringar på familjesidorna och dålig behandling av gamla på sjukhem på nyhetssidorna. Det hjälper heller inte med pressmeddelanden från konferenser. En dansk erfarenhet från september 1994 visar, att en intervju med den deltagande Nobel-pristagaren kom i två tidningar, medan ingen omtalade resten av konferensen, som bl a handlade om genetiska faktorerens betydelse för åldrande-processen och möjligheten att genom fysisk träning ge människor en bättre ålderdom.

Vi måste därför gå andra vägar än att använda resultaternas nyhetsvärde. Några forskare i Norden har använt journalister som «deltagare» i sina projekt. Detta har resulterat i populära böcker eller häften, som distribuerats av hälsoupplysningsorganisationer, och i serier av populärvetenskapliga radio- eller TV-program. Ett av våra handikapp vid kommunikation med offentligheten är vårt språk och ordval, som för oss känns naturligt eftersom fackuttrycken för oss är precisa men allt för ofta är obegripliga för allmänheten. Här hjälper ett längre samarbete med en god vetenskapsjournalist.

Det är viktigt för oss, som sysslar med forskning och utvecklingsarbeid inom gerontologins många delämnen, att nå befolkningarna med våra budskap. Vi måste öka förståelsen för nyttan av vårt arbete och omsätta resultaten med praktiskt handlande som förebyggande av fallolyckor och osteoporos.

Skriv gärna om egna erfarenheter, både positiva och negative, i de kommande nummer av GeroNord.

Andrus Viidik

Nordisk Gerontologisk Forening (NGF)

er et samarbeidsorgan for de gerontologiske og geriatriiske foreningene i de nordiske land. Følgende foreninger er fra og med 1993 tilsluttet NGF:

Dansk Gerontologisk Selskab: Formann Andrus Viidik, sekretær Jørgen Bruun Pedersen
Dansk Selskab for Geriatri: Formann Peder Jest, sekretær Jørgen Linde

Societas Gerontologica Fennica, r.f.: Formann Reijo Tilvis, sekretær Jaakko Valvanne
Suomen Geriatri-Finlands Geriater: Formann Jukka Heikkinen, sekretær Pirkko Jäntti
Föreningen för forskning i uppväxt och åldrande rf: Formann Pertti Pohjola, sekretær Tuire Parviainen

Societas Gerontologica Islandica: Formann Anna Birna Jensdóttir, sekretær Finnur Bardarson
Icelandic Geriatrics Society: Formann Thor Halldorsson, sekretær Björn Einarsson

Norsk selskap for aldersforskning: Formann Per Sundby, sekretær Jan Høyersten
Norsk Geriatriisk Forening: Formann Otto Chr. Rø, nestleder Anette Høyen Ranhoff

Svensk Geriatriisk Förening: Formann Ann-Kathrine Granérus, sekretær Karin Hedner
Svenska Läkaresällskapets Sektion för Åldersforskning: Formann Bertil Steen, sekretær Peter Ekelund

NGFs ekspertråd:

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Medisin:	Marianne Schroll	Reijo Tilvis	Ársæll Jónsson	Knut Laake	Bertil Steen
Biologi:	Henrik Klitgaard	Antti Hervonen	Sigurd St. Helgason	Olav Sletvold	Hans Lithell
Odontologi:	John Christensen	Anja Ainamo	Einar Ragnarsson	Eirik Ambjørnsen	Guy Heyden
Psykologi:	Pia Fromholt	Jan-Erik Ruth	Eirikur Ó. Arnarsson	Aase-Marit Nygård	Boo Johansson
Sosiologi:	Bjørn Holstein	Pirkko Karjalainen	Sigrídur Jónsdóttir	Anne Helset	Mats Thorslund
Sykepleie:	Lis Wagner	Anita Brink	Anna Birna Jensdóttir	Björg Schei	Astrid Norberg

GeroNords redaksjon:
Nordisk Gerontologisk Forening
Oscarsgat. 36
N-0258 Oslo
Telefon: +47-22-55 74 20
Telefax: +47-22 56 19 50

GeroNord 1995:

Nr. 1 - 15. februar 1995, deadline 1. februar
Nr. 2 - 1. juni 1995, deadline 15. mai
Nr. 3 - 15. oktober, deadline 1. oktober

12:e Nordiska Kongressen i Gerontologi

Jönköping 29 Maj - 1 Juni 1994

Under temat *Åldrandet - en utmaning för samhälle och vetenskap inför 2000-talet* genomfördes på Elmia i Jönköping den 12:e Nordiska kongressen i gerontologi. Kongressen hade samlat omkring 500 nordiska forskare, utbildare, praktiskt verkssamma inom äldreomsorg och äldrevård och andra gerontologiskt intresserade.

Öppningsceremonin slog an en nordisk ton. Efter välkomsthälsningar av Stig Berg, kongressens president, Andrus Viidik, NGF:s ordförande, Göran Ång, landstinget, Torsten Welander, kommunen, och invigningstal av landshövding Gösta Gunnarsson, fick Länsmusiken och Länsteatern agera. Norsk musik och poesi på de övriga nordiska ländernas språk underhöll kongresspubliken.

Hälften av kongressdeltagarna hade egna inlägg vid plenarföreläsningar (6 st.), fria föredrag (8 sessioner), postrar (8 sessioner) eller videor (3 sessioner). Det allmänna intrycket var att bidragen genomgående var av hög kvalitet. I alla nordiska länder finns nu en levande och gedigen mång- och tvärvetenskaplig kunskap om åldrande och de äldre.

Hälsöghögskolan i Jönköping hade skänkt prispengar för utdelning till de bästa postrarna. Juryn bestod av Bo Malmberg, Sverige, ordf., Pia Fromholt, Danmark, Jon Jonsson, Island, Jan-Erik Ruth, Finland och Britt Slagsvold, Norge. Vid bedömningen av postrarna tog juryn främst fasta på pedagogiska kvalitéer och budskapets klarhet. Postrarna visade, enligt juryns mening, glädjande hög och jämn kvalitet.

Kongressen president og generalsekretær, Stig Berg og Inger Cronholm

Posterpriserna gick till:

Allan R. Övereng, Norge, för postern Utveckling av modell för samarbete mellom psykiatri, geriatri og primaerhelsetjeneste i en sykehussektor i Oslo. (poster nr 32)
Gunilla Steen, Sverige, för postern A comparison between The GBS Scale, Cognitive Tests, and Degree of Dementia in 85-year-Old Males and Females. A Population Study. (poster nr 105)

Yngve Gustafson, Sverige, för postern Fallolyckor inom geriatrikisk vård. (poster nr 130)

En nyhet för året var det av Nordisk gerontologisk förening instiftade *Nordiskt gerontologipris* på 50.000 NOK, som i år tilldelades professor Carl Gerhard Gottfries för mycket förtjänstfullt gerontologiskt forskningsarbete.

En annan nyhet var de dagligen återkommande - uppskattade och med god närvaro - översiktsföreläsningarna (*Åldrandets biologi* - Andrus Viidik, *Åldrandets psykologi* - Jan-Erik Ruth, *Socialt åldrande* - Lars Tomstam) avsedda för den i gerontologi ej så bevandrade.

Vid den 11:e kongressen i Odense 1992 utdelades för första gången NGF:s stipendier (3.000

Nkr) till unga forskare som deltar i nordiska kongresser. Den 12:e kongressens stipendievinnare presenterades i nr 2 av GeroNord.

Utbildningsradions Erica Wiss deltog i kongressen och gjorde program som sänts i Sveriges Radio under augusti - september, på följande teman:

Om 100-åringar - Medverkande: Bo Hagberg och Betty Bauer Alfredson, Gerontologiskt Centrum, Lund

Åldrandet i Norden och Europa - Medverkande: Lars Andersson, Stockholms läns Äldrecentrum, Stockholm, och Björn Holstein, Socialmedicinsk institut, Köpenhamn

Demens - Medverkande: Aase-Marit Nygård, Norsk gerontologisk institutt, Oslo och Mina Bergem, Psykiatrisk institutt, Oslo

Benskörhet - Medverkande: Dan Mellström och Peter Ekelund, Vasa sjukhus, Göteborg

Äldre och trafik - Medverkande: Kurt Johansson, Karolinska Institutet, Stockholm och Agneta Ståhl, Kungl. Tekniska Högskolan, Stockholm.

Samtliga program kan lånas eller köpas. Ring UR:s kundtjänst tel. + 46 08 784 42 40.

Nordiska gerontologipriset till Professor Carl-Gerhard Gottfries

Nordisk Gerontologisk Förening har i samarbete med Rhône-Poulenc Rorer tilldelat Professor Carl-Gerhard Gottfries det Nordiska Gerontologipriset på 50 000 NOK för betydelsefull forskning, utbildning och ledarskap inom det gerontologiska vetenskapsområdet.

Professor Carl-Gerhard Gottfries är född 1928 i Borrbby i Sverige och studerade medicin i Lund där han blev medicine

doktor 1968. Han var professor i psykiatri vid Umeå universitet 1971-77 och därefter professor vid Göteborgs universitet vid Institutionen för Psykiatri och neurokemi och efter omorganisation 1992 professor i geriatrisk neuropsykiatri.

Psykiatriska störningar under åldrandet och då särskilt demenssjukdomarna skapar stora problem och svårigheter för många äldre personer och deras familjer men utgör också ett stort problem för service och vård. Carl-Gerhard Gottfries vetenskapliga arbete har främst varit inriktat på studier kring olika demenssjukdomar som Alzheimers sjukdom och vaskulära demenser och de meka-

nismen som orsakar och styr dessa sjukdomar. Forskningen har bl a gällt kemiska förändringar i det centrala nervsystemet i samband med demenssjukdom t ex de signalsubstanser som sköter kopplingen mellan nervceller. Ytterligare forskning har berört diagnos av demenssjukdomar samt vården av personer med denna typ av sjukdom. Professor Gottfries har även arbetat med utveckling av medel för farmakologisk behandling av psykiska störningar.

Carl-Gerhard Gottfries har vid Göteborgs universitet lett en tvärvetenskaplig forskargrupp som varit en mycket viktig skola för unga forskare och som resulterat i

ett stort antal doktorsavhandlingar.

Professor Gottfries forskning är av mycket stor betydelse för förståelsen av psykiska problem under ålderdomen och utgör en grund för en bättre vård för äldre med sådana problem och förhoppningsvis bättre behandlingsmetoder i framtiden.

Det Nordiska Gerontologipriset överlämnades till Professor Carl-Gerhard Gottfries den 29 maj vid öppningsceremonin vid 12:e Nordiska Kongressen i Gerontologi. Carl-Gerhard Gottfries höll dessutom under kongressen en prisföreläsning med titeln *Hjärnans biologiska åldrande*.

Stig Berg

H.M. Kongens Fortjenstmedalje i gull

Iforbindelse med feiringen av Eva Beverfelts 70-årsdag i mars 1994 ble hun tildelt H.M. Kongens Fortjenstmedalje i gull for sin helt sentrale rolle når det gjelder oppbygging og utvikling av aldersforskning i Norge.

Som leder av Norsk gerontologisk institutt fra starten i 1957 (dengang Nasjonalforeningens gerontologiske institutt), har hun i

alle år vært en sentral drivkraft innenlands såvel som utenlands i arbeidet med å utvikle gerontologisk forskning og gjøre den allment kjent og akseptert.

H.M. Kongens Fortjenstmedalje ble overrakt av NSAs formann, professor em. Per Sundby.

GeroNord gratulerer!

NORA 75-80 (Nordic Research on Ageing)

Der er særlige grunde til, at et nordisk forskningssamarbejde inden for gerontologi kan være værdifuldt. Mulighederne for sammenligninger mellem forskellige landes data øger forudsætningerne for velbegrundede generaliseringer. Forskelle i resultater mellem forskellige lande skaber forudsætninger for ny kundskabsdannelse. Kulturelle og historiske faktorer indvirkning på strategiske valg i omsorgspolitikken burde kunne fremtræde klarere. Metodeudvikling og informationsudveksling mellem de nordiske landes forskere kan øge kvaliteten i forskningsprodukterne.

Som resultat af et initiativ af Birgitta Odén (Historiska Institutionen, Lund) nedsatte Nordiska Forskningspolitiska Rådet en arbejdsgruppe for nordisk ældreforskningsarbejde og bevilgede midler til den første workshop, som blev holdt i Lund september 1984 med 28 deltagere fra de 5 nordiske lande. Birgitta Odén blev ordførende, med Andrus Viidik som dansk, Thor Halldórsson islandsk, Kari Wærness norsk og Eino Heikkinen finsk repræsentant. Arbejdsgruppen udpegede problemområder, hvor nordisk samarbejde har betydning og sendte en ansøgning til Nordiska Forskningspolitiska Rådet, Man foreslog, at der skulle startes forsknings-samarbejde på 3 områder: *Mortalitet, funktionsformåen og livsstil*. Desuden ønskede man udviklet et informationssystem inden for gerontologien. Her følger en nærmere beskrivelse af den komparative nordiske undersøgelse vedrørende funktionskapacitet: NORA (Nordisk Research on Ageing).

Formålet var at undersøge om der er væsentlige forskelle i funktionsevne og helbred blandt de nordiske ældrebefolkninger for om muligt at finde en forklaring på de store forskelle, man har registreret i dødeligheden landene imellem.

De centre, der indgår i den sammenlignende undersøgelse er Jyväskylä-undersøgelserne af funktionel aldring (under ledelse af Eino Heikkinen), de gerontologiske og geriatrike undersøgelser i Göteborg (under ledelse af Bertil Steen) og befolkningsundersøgelserne i Glostrup (under ledelse af Marianne Schroll).

Resultater af den første tværsnitsundersøgelse 1989-91 er publiceret i 1993 (1).

400 75-år gamle mænd og kvinder blev udvalgt til at repræsentere de 75-årige i en dansk, finsk og svensk bymæssig bebyggelse. De deltog i undersøgelser, som fokuserede på funktionskapacitet og helbred, hvor identiske spørgeskemaer, testprocedure og udstyr blev anvendt. De metoder, der blev udvalgt beroede på erfaringer samlet gennem tilsvarende aldringsepidemiologiske studier i Glostrup, Göteborg og Jyväskylä. Funktionskapacitet er den afhængige variable, som multifaktoriel relateres til alder, helbred, levemåde og livsstil. Dataindsamlingen blev udført med deltagelsesprocenter i hjemmebesøgene på 83-92 procent og deltagelsesprocenter i de laboriemæssige undersøgelser var fra 67-77 procent.

Der har ikke tidligere været foretaget så vidtgående undersøgelser af såvel fysisk, psykisk som social funktionskapacitet af ældre. Vi stoler på, at sammenligning er mulig pga. den nøje gennemførte standardisering.

I publikationer vedr. sammenlig-

ninger af enkelte dele af undersøgelserne diskuteres mulige metodeforskelle m.m. Det ser ud til, at ligheder mellem de 3 befolkningsgrupper er mere slående end forskelle i resultater, hvad der understreger 75-åriges universelle karakteristika uafhængig af livsstil og livsvilkår og historisk baggrund.

Der er opnået bevillinger til gennemførelse af en 80-års-undersøgelse af de overlevende fra de 3 centre, som påbegyndes efteråret 1994.

Marianne Schroll

Ref.: NORA Investigators. Prepared by Marianne Schroll, Bertil Steen, Stig Berg, Eino Heikkinen, Andrus Viidik: NORA - Nordic research on ageing. Functional capacity of 75-year-old men and women in three Nordic localities. Dan Med Bull 1993; 40: 618-24.

FUGL Foreningen af Unge Geriatriske Læger

Foreningen har eksisteret gennem en del år i Danmark, og har p.t. 45 medlemmer. Vores formål er at varetage yngre geriaters faglige interesser. Vi ønsker at skabe debat omkring undervisning- og forskningsmæssige forhold således, at der kan skabes de bedste rammer for uddannelsen af geriatere i Danmark.

Vi vil gerne i kontakt med lignende ungdoms-foreninger/fraktioner i Norden m.h.p. udveksling af erfaringer, forskningsideer og evt. også udveksling af yngre læger på de geriatriske afdelinger i Norden.

Henvendelse til formanden
Bodil Himmelstrup,
Gadevænget 7, Tune,
4000 Roskilde, Danmark.

Geropsykologi i Norden: utbildningar och möten

Rapport från de Nordiska geropsykologernas möte vid den 12:e Nordiska Kongressen i Gerontologi, Jönköping, 1994

Vid den 12:e Nordiska kongressen i Gerontologi i Jönköping, 29.5. - 1.6. anordnades ett möte där geropsykologer från de nordiska länderna gavs möjlighet att diskutera geropsykologins och geropsykologens ställning i de olika länderna. Även möjligheterna till samordning av utbildning och mötesverksamhet behandlades.

Mötet samlade ca: 25 psykologer från Sverige, Norge och Danmark. Island och Finland var tyvärr ej representerade. Situationen i de aktuella länderna redovisades under följande punkter:

- aktualiteter på «dagordningen»
- särskilt angelägna frågor
- intresse för nordiskt samarbete och samordning.

Även om skillnader kunde identifieras mellan länderna vad gäller de två förste punkterna, t ex specialistutbildningen, kunde vi konstatera ett stort gemensamt intresse för nordiskt geropsykologiskt samarbete. Som ett första steg för att öka kommunikationen mellan de nordiska kollegorna beslöts att utbildnings- och mötesverksamheten i de enskilda länderna borde annonseras för nordiska kollegor. GeroNord, den nordiska gerontologiska föreningens nyhetsblad, befanns därvidlag vara den naturliga formen. Nedan finns därför en översiktlig sammanställning av vidareutbildnings-kursutbud samt mötesverksamhet för geropsykologer i Danmark, Norge och Sverige som förhoppningsvis kan leda till ökade kontakter, t ex genom deltagande/medverkan i varandras kurser och möten. Sammanställningen omfattar endast kurser som ges mer regelbundet.

För ytterligare information hänvisas till angiven kontaktperson i varje land.

Vid mötet deltog Andus Viidik, ordförande i Nordisk Gerontologisk Förening (NGF). Han uttryckte föreningens stöd för den samnordiska strävan som framkom på mötet. Stöd för det fortsatta arbetet för specialisterkännande (Norge har redan), vidareutbildningar, mötesverksamhet mm. kan således påräknas från NGF.

DANMARK

Kurser:

Gerontopsykologi, 90 timer *
Postgraduat utbildning för psykologer, der arbejder inden for ældreområdet. Omfatter teoretisk undervisning og supervision af egne sager.
Kursort: Århus
* Gennemføres som heldags undervisning en gang om måneden.

Kontaktperson:

Pia Fromholt, Center for Gerontopsykologi, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet - Psykiatrisk Hospital i Århus, Skovagervej 2, DK-8240 Risskov, Danmark. Tel.: +45-86 17 77 77, Fax: +45-86 17 59 77

NORGE:

Kurser:

Grundkurs i Klinisk Gerontopsykologi I & II, 16+16 timer*
Kursen behandler åldres villkor i samhället, åldrandets psykopatologi och det normala åldrandets olika manifestationer. Även diagnostiska övervägnaden och metoder behandlas.
Kursort: Oslo (Start november 1994)

Psykologroller och förväntningar i arbetet med äldre, 16 timer*

Diagnosticering och behandling av åldersdementa, 16 timer*

Livskriser och depressioner hos äldre, 16 timer*

Psykologarbete med äldre på institution, 16 timer*

* Kurserna ges inom ramen för den i Norge godkända specialisering i klinisk gerontopsykologi.

Kontaktperson:

Per Kristian Haugen, Granli Senter, N-3170 Sem. Tel.: +47-33 33 25 66, Fax: +47 33 33 21 53

SVERIGE:

Kurser:

Geropsykologi, 1-10 poäng*
Baskurs för att tillgodose fortbildningsbehov bland psykologer vad gäller kunskap om åldrande och åldersrelaterade tillstånd av betydelse för tillämpat psykologarbete
Kursort: Jönköping (start våren 1995)

Kontaktperson: Boo Johansson, Institutet för gerontologi, Jönköping

Geropsykologisk utredning, 5 poäng*

Kursens syfte är att ge fördjupade kunskaper om åldrandets psykopatologier med särskild tyngdpunkt på psykologisk utredning av dess olika tillstånd och problem
Kursort: Lund
Kontaktperson: Bo Hagberg, Gerontologiskt Centrum, Lund

Geropsykologisk behandling, 5 poäng*

Kursens syfte är att ge fördjupade kunskaper om olika psykologiska behandlingsstrategier för arbete med äldre.
Kursort: Lund
Kontaktperson: Bo Hagberg, Gerontologiskt Centrum, Lund

* Enl. det svenska högskolesystemet motsvarar 1 poäng en (1) veckas heltidsarbete.

MÖTEN/NÄSTA MÖTE
Svenska Geropsykologiska
Intressegruppen

Mötesort: Jönköping, våren 1995

Kontaktperson:

Boo Johansson: Ordf. Svenska Geropsykologiska Intressegruppen (SGI), Inst. för gerontologi, Box 1038, S-551 11 Jönköping.

Tel.: +46 -36 10 49 00

Fax: +46 - 36 10 49 16

Vår förhoppning är att vi i de nordiska länderna, genom vår kulturella och språkliga gemenskap, skall finna möjligheter att utveckla geropsykologin tillsammans. Detta allra helst då varje enskilt lands «litenhet» kan försvåra den professionella och kollegiala utveckling som vore önskvärd. Med förenade nordiska krafter kan vi driva på kunskapsutvecklingen och utvecklingen av verksamheter där geropsykologisk kompetens fordras.

Boo Johansson:

Inst. för gerontologi, Box 1038, S-551 11 Jönköping.

Tel.: +46 -36 10 49 00,

Fax: +46-36 10 49 16

Aase-Marit Nygård,

Norsk gerontologisk institutt, Oscarsgate 36, N-0258 Oslo,

Tel: +47-22 55 74 20,

Fax: +47-22 56 19 50

Pia Fromholt,

Center for Gerontopsykologi, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet - Psykiatrisk Hospital i Århus, Skovagervej 2, DK-8240 Risskov, Danmark

Tel.: +45-86 17 77 77,

Fax: +45-86 17 59 77

Boo Johansson

2. International Post-graduate course on Gerontechnology: Chronic Cerebral Disorders, Falling and the Impact of Technology

The second course on Gerontechnology will focus the subject on difficulties in the elderly's independent living at home with technical aids. The specific groups include those with stroke, dementia, parkinsonism and falling injuries. Lectures will be given in English by the most qualified European experts. The aim will be to promote the knowledge of participants to create, design and produce new ideas and technical solutions for the elderly to manage at home as long as possible.

The target group: The course is for post-graduate students and multidisciplinary (for example: for architects, designers, engineers, physicians, psychologists, sociologists and so on).

The course will take place in Oulu, 7th and 8th November, 1994.

The course fee is 900 FIM.

Contact: Professor Sirikka-Liisa Kivälä (or senior lecturer Keijo Koski), Department of Public Health Science and General Practice, University of Oulu, Aapostie 1, 90220 Oulu.

Tel. 981 537 5011, fax: 981 537 5661

Sirikka-Liisa Kivälä

Avdelningen för geriatrik vid Göteborgs universitet arrangerar tillsammans med Svenska Läkaresällskapets sektion för åldersforskning ett heldagsseminarium om

«Alla dessa skalor»

fredagen den 11 november 1994, kl. 09.00
i föreläsningssalen Kalle Glader, Vasa sjukhus, Göteborg

Avsikten med seminariet är att kortfattat beskriva några skalor som tillämpas inom gerontologi och geriatrisk medicin. Kortfattade presentationer av olika skalor (exempelvis om psykisk funktion, upplevelse av hälsa, smärta, livskvalitet, ADL-förmåga, resursåtgång, demenssymptom) samt statistisk analys för bearbetning av olika data (nominal-, ordinal-, intervall-, och kvotdata) utgör underlag för en gemensam diskussion.

Deltagarantalet är begränsat till de första 100 personerna som betalar in avgiften. Deltagaravgiften, som inkluderar lunch, kaffe och abstracthäfte, är SEK 500 för medlemmar i Svenska Läkaresällskapets sektion för åldersforskning och SEK 600 kronor för övriga. Anmälan sker genom att sätt in avgiften på sektionens postgirokonto 35 96 29-3.

Sista anmälningsdag är 1 november 1994.

Ytterligare upplysningar kan fås av seminariets generalsekreterare Ulla Sonn, Avdelningen för geriatrik Vasa sjukhus, S-411 33 Göteborg, Sverige, tel. +46-31-61 78 25, fax +46-31-20 81 03.

Bertil Steen

«Leve livet glemsk. Aktivisering av aldersdemente»

Gun Aremyr, til norsk ved Kari Marie Thorbjørnsen.
Kommuneforlaget, Oslo, 1993. ISBN 82-446-0028-4

Aktivisering er viktig i behandlingen av aldersdemente. Med aktiviteter og stimuleringstiltak søker en å vedlikeholde gjenværende ressurser og ferdigheter, stimulere sanser og kroppen generelt, stimulere sosial interaksjon og samhandling med andre, og å gi hverdagen innhold.

Det er en utfordrende oppgave å ha omsorg for aldersdemente. Det forutsettes kunnskap om demenssykdommene for å forstå hvilke problemer aldersdemente sliter med. Hvilke metoder som skal brukes for å gi hjelp og støtte i det daglige må overveies, og det gjelder å finne fram til aktuelle aktiviteter og stimuleringstiltak. Ofte kan helsepersonell føle seg fattige fordi de opplever å gi demente utilstrekkelig hjelp. Det er heller ikke lett i en travel hverdag å tilrettelegge aktiviteter for demente på ulike stadier av sykdomsutviklingen.

Endelig har det kommet en bok som handler om hvordan aktiviteter naturlig kan innpasses i behandlingen av aldersdemente og hvordan aktiviteter kan tilrettelegges for pasienter med ulike funksjonsnivå.

Forfatter og ergoterapeut Gun Aremyr understreker viktigheten av hverdagsgjøremålene. «Hver eneste lille handling som personene selv utfører er gull verdt». Hun tar opp hvilke holdninger vi har til aktivitet, og om vi som helsepersonell faktisk tenker på hvor viktig det er å legge til rette situasjoner for samhandling med demente.

Boka henvender seg primært til helsepersonell som arbeider med aldersdemente. Den gir en kort innføring om ulike demens-

sykdommer og tar videre for seg hvordan man kan hjelpe og støtte aldersdemente, hvordan man kan forstå deres vansker. Kommunikasjon er også omtalt. Hun skriver om viktigheten av å forstå pårørende, og om hva vi som helsepersonell må ta i betraktning for å skape gode relasjoner til denne gruppen. Hun understreker viktigheten av at pårørende får informasjon og støtte under sykdomsutviklingen. Aremyr er opptatt av hvordan en kan bruke aktiviteter i behandlingen av aldersdemente. Hun deler egne erfaringer med leseren, som kan nikke gjenkjennende til eksemplene hun gir. Vi får praktiske råd med hensyn til å planlegge og gjennomføre aktiviteter og forslag til gruppeaktiviteter og til hvordan disse kan tilrettelegges og varieres ut fra pasientenes funksjonsnivå.

Boka lettest og nyttig både for alle som arbeider med aldersdemente og for pårørende. Gun Aremyr har mange års erfaring fra arbeid med demente, og hun har skrevet en varm bok om sine erfaringer. Boka gir anledning til å reflektere over hvordan vi som helsepersonell kan bli bedre veiledere, og den understreker viktigheten av medmenneskelighet, samvær med andre og opplevelse av tilhørighet, mestring og trivsel. Boka gir praktiske råd for hvordan vi som arbeider innen demensomsorgen kan ta ansvar både for pasientene og hverandre, og hvordan vi kan holde på kreftene. Boka inspirerer og gir støtte - den anbefales!

Jeg vil slutte meg til Gun Aremyrs ord: «Det viktigste er å konsentrere seg om det vesentlige - å glede seg over livet!»

Torhild Holthe

«Munhälsa på äldre dagar. Handbok för vårdpersonal»

Ahlborg, B., Alborn, B. og Andersson, J.

AnA Förlag HB,
Box 158, S-961 22 Boden
ISBN 91-630-2324-5

Pris: Sv.kr. 149,- (pluss porto)

Denne svenske boken på ca. 100 sider behandler på en lettfattelig, men ikke altfor dyptpløyende måte munnhelseproblemer og pleie hos eldre mennesker. Som tittelen antyder, er den skrevet for institusjonspersonale som skal utøve munnpleie. Den kan imidlertid være like velegnet informasjon til hjemmehjelpere og pårørende som skal pleie sine eldre hjemme. Kanskje kunne den også være nyttig informasjon for de eldre selv.

Forfatterne, alle tannleger, er knyttet til institusjonstannpleien og har både kunnskap og oversikt over temaet. 12 av de 14 kapitlene er knyttet opp til praktiske problemer ved munnpleie til eldre mennesker som ikke klarer de dagligdagse gjøremål selv, mens de to siste kapitlene omhandler mer basalinformasjon om munnhulen og generelle sykdomsbilder vanlig hos eldre mennesker.

Boken er lettest og rikt utstyrt med bilder og illustrasjoner. Bruken av billedmaterialet kan av og til virke mer underholdende enn informativt, og burde kanskje være mer presist for å visualisere teksten. Dette er likevel bagateller og skal ikke forhindre en anbefaling av boken. Den er dessuten en av få utkomne bøker om munnpleie hos eldre.

Eirik Ambjørnsen

Omsorgstandpleje - en ny, god lov i Danmark!

Det danske Folketing har i foråret vedtaget en ny lov, der gør omsorgstandpleje obligatorisk for de danske kommuner.

Ifølge loven pålægges kommunerne at sørge for, at alle plejehjemsbeboere samt personer, der kan ligestilles med plejehjemsbeboere (hjemmebundne), får et tilbud om tandpleje.

Ordningen koster kr. 300,- årligt for den enkelte borger. Man kan frit vælge, om man ønsker behandlingen foretaget hos en privatpraktiserende tandlæge, eller på en offentlig klinik.

Tandplejetilbuddet omfatter undersøgelse, instruktion i mundhygiejne af såvel plejehjemsbeboere som personalet på institutionerne, samt den nødvendige behandling på et rimeligt niveau. Herudover opfølgende behandling og instruktion for at sikre, at behandlingsresultatet vedligeholdes. Kommunerne har hidtil haft mulighed for at etablere omsorgstandpleje, men meget få kommuner har benyttet sig af denne mulighed, bl.a. fordi kommunernes selv skulle afholde udgifter hertil. Den ny lov gør det til en pligt for kommunen at sikre, at tandsættet hos ældre medborgere ikke forfalder. Kommunerne får et årligt tilskud fra staten til at financiere omsorgstandplejen.

Det skal understreges, at den enkelte borger kan fravælge tilbuddet om omsorgstandpleje og fortsætte behandling hos sin sædvanlige tandlæge eller tandtekniker. Men det forventes, at ca. 60 procent af de berettigede vil tilslutte sig omsorgstandplejen, der forhåpentlig vil føre til, at mange års forfærdelige tilstande i mundhulen hos plejehjemsbeboere nu kan bedres.

John Christensen

Advanced Course in Medical Gerontology

The Group of European Professors of Medical Gerontology (Professors Beregi Hungary, Duursma The Netherlands, Grimley Evans United Kingdom, Michel Switzerland, Ruiz-Torres Spain, Stähelin Switzerland, and Steen Sweden) runs together with the IKB Foundation, Switzerland, the *European Academy for Medicine of Ageing*.

The Academy gives an advanced course composed of four sessions directed towards faculty members of departments of geriatric medicine, academic teachers planning a career in geriatric medicine or in medical gerontology, and junior potential academic staff in the fields.

The complete programme aims at increasing scientific, clinical, educational, and managerial competences in medical gerontology. A Certificate from the GEPMG will be issued after successfully completed examination in one or more of the four sessions of the course. The Academy hopes that the students will complete all four sessions, but

applicants for only one session can also be accepted. The session topics will be:

January 17-21, 1995:

Infection, Nutrition and Immunity in Ageing: From molecular biology to clinical management

August 22-26, 1995:

Mobility Disorders, Assessment, Scientific Basis of Rehabilitation and Outcome in the Elderly

January 23-27, 1996:

The Ageing Brain and Related Disorders: From the scientific basis to the social response

August 20-24, 1996:

Circulation and Ageing: Fundamental aspects, prevention and treatment.

The application deadline for the first of the sessions in January, 1995, is October 1, 1994.

For further details including financial arrangements, please contact Professor Bertil Steen's office, Department of Geriatric Medicine, Gothenburg University, Vasa Hospital, S-411 33 Gothenburg, Sweden. phone +46-31-61 77 60, fax +46-31-20 81 03.

Bertil Steen

NGIs Dagskonferanse 1994

Slår velferdsstaten sprekker?

Status og utvikling av eldrepolitikken tilbud og tjenester

- Hva skjer i eldresektoren - hvordan har utviklingen vært og hvilke føringer legger dette på den fremtidige eldreomsorgen?
- Er behovsprøving løsningen på økt ressursknapphet innen omsorgstjenestene?
- Hvilken standard skal vi ha på tjenestene for eldre?

Dette er spørsmål som tas opp på dagskonferansen som Norsk gerontologisk institutt (NGI) arrangerer i Oslo 15.11. 1994.

Påmeldingsfristen er 1.11. 1994. Interesserte kan ta kontakt med Halvard Dyb eller Toril Utne, tlf. 22 55 74 20, fax 22 56 19 50.

**Ny publikasjonsserie fra
INFO-banken:**

**Aldersdemens
Fra sansing til handling**

INFO-bankens temabøker

Pris: NOK 120,-

Astrid E. Andersen,
Torhild Holthe

Med boka «Fra sansing til handling» starter Sosial- og helsedepartementets utviklingsprogram om aldersdemens en ny publikasjonsserie som er kalt *INFO-bankens temabøker*. I serien ønsker vi å gå nærmere inn i aktuell problematikk i forhold til diagnostikk, utredning og behandling av aldersdemente, spesielt på områder hvor det foreligger lite litteratur på norsk.

«Fra sansing til handling» omhandler utredning og behandling av det vi vanligvis kaller apraksi hos demente. Forfatterne som begge er ergoterapeuter med lang erfaring fra arbeide med demente, tar oss med i en diskusjon om hva som skjer når en aldersdement ikke klarer å gjennomføre en handlingsrekkefølge. Å forstå hvor handlingssvikten skjer på veien fra sansing til handling, er en forutsetning for å kunne gi best mulig hjelp og legge forholdene til rette.

Boka som er på 78 sider, er illustrert av Torhild Holthe.

Boken kan bestilles fra:
INFO-banken, Granli senter,
N-3170 Sem.
Tlf. 33 33 25 66, fax 33 33 21 53.

*Den gamle mister
en av de største
menneskerettig-
heter; han blir ikke
lenger bedømt av
sine like.»*

Goethe

Nye rapporter fra Norsk gerontologisk institutt:

rapport nr. 1-1994

Hva skjer i eldresektoren?
Status og utvikling av eldre-
politikken tilbud og tjenester
Av: Svein Olav Daatland
Pris: NOK 150,-

Hvor mange nyter godt av eldre-
politikken tilbud og tjenester?
Hvor mye satses av arbeid og
penger å pensjoner og eldreom-
sorg? Hvordan har utviklingen
vært, og hva er de formende
kreftene? Dette er noen av spørs-
målene som tas opp i rapporten,
som også inneholder en detaljert
dokumentasjon av utviklingen av
tjenester og pensjoner de siste 30-
40 årene. Er det offentliges innsats
i ferd med å svekkes? Er tilbudene
blitt dårligere eller bedre, og - er de
gode nok?

Betydningen av «eldrebølgen»
avdramatiseres og ses i sammen-
heng med andre faktorerens betyd-
ning for presset på ressursene.

Styrken og svakheten ved den
norske eldrepolitikken drøftes bl.a.
i lys av andre lands modeller.

Rapportene kan bestilles fra :
Norsk gerontologisk institutt
Oscarsgt. 36
N-0258 Oslo
Tlf.: +47-22 55 74 20
Fax: +47-22 56 19 50

rapport nr. 2-1994

Hjemmehjelper i eldreomsorgen
Av: Svein Olav Daatland
Pris: NOK 100,-

Hva kjennetegner hjemmehjelp-
erne, og hvordan er deres arbeid
og arbeidsvilkår? Er tilbudet i
hjemmetjenestene tilstrekkelig?
Hvordan bør man prioritere
mellom brukere og tjenester, og
hvilke kvaliteter er viktige ved
hjelperne og tjenestene? Disse
spørsmålene - og andre - tas opp i
rapporten, som bygger på intervju
med hjemmehjelpere, helse- og
sosialsjefer i et utvalg kommuner
og «snart-brukere», (utvalg eldre
over 60 år som selv ikke har
hjemmehjelp).

Rapporten tar også opp hvordan
de tre gruppene vurderer pleie- og
omsorgstjenestene generelt.
Hvilke holdninger har man til
hjelperne og tjenester og til priori-
teringen mellom dem. Og hva
med fremtiden?

Undersøkelsen er gjennomført
på oppdrag av Kommunalansattes
Fellesorganisasjon. Norsk Gallup
Institutt har stått for den praktiske
gjennomføringen, mens Norsk
gerontologisk institutt har hatt det
faglige ansvaret for utarbeidelsen
av intervjueskjemaer, og for
dataanalyser og utskrivning av
rapport.

Second International
Federation
Global
on
Conference Ageing

Jerusalem, September 17 - 21, 1995

Conference theme:

Global Aging: The Challenges and Opportunities of the next century.
Issues to be addressed through Plenary Sessions, Workshops, Discussion
Groups and Roundtables:

- Health Promotion
- Productive Aging
- Life-long Learning
- Empowerment
- Services for the Frail Elderly
- Institutional Care
- Spirituality

Deadline for proposals for
presentations: March 1, 1995.

Information:
See Conference List.

Global Comparative Aging Research on a Disk

The International Directory of Research and Researchers in Comparative Gerontology, edited by Charlotte Nusberg and Jay Sokolovsky has been revised and updated for 1994 and placed on high density 3,5 inch or 5,25 inch disks in Word Perfect 5.1 format. The editors would like any other researchers whose work falls in the categories listed below to request the form for inclusion in the data base from:

Charlotte Nusberg, AARP, 601 E. St., NW, Washington, DC 20049. Fax (202) 434-6458; phone (202) 434-2277, E-Mail: CNUSBERG@CAPCON.NET.

You can now get access instantly to information and publication references for over 300 recently completed or ongoing projects in comparative gerontology around the world. For the purposes of this Directory, we have defined comparative research in three ways: research involving two or more countries; research involving only one country, but conducted by a citizen of another country; and research within a country that examines two or more ethnic/cultural groups.

Examples of the research in this data base are: Older Rural Women in The US and Denmark; Staff Burn Out in Dementia Care Units in the US and Japan; a Multicultural Study of Menopause; Community-Based Long-Term Care in Europe; The Five Country Study of Health and Aging in South-East Asia; U.S. Ethnic Groups and the Reaction to Alzheimers Disease. Contact information for the researchers, funding sources and over 1000 bibliographic references are included. The directory is a joint effort of The Department of Sociology and Anthropology, University of Maryland Baltimore County, The American Association of Retired Persons and the International Commission on Aging of the IUAES.

The directory is available either in disk format (3.5 or 5.25 inch HD) for \$20 or printed for \$25.

To order, make checks out to: UMBC, Department of Sociology and Anthropology, and send to: Attn. Mary Pat Armstrong, Dept. of Sociology and Anthropology, University of Maryland Baltimore County, 5401 Wilkens Ave. Baltimore, MD 2128-5398.

Geropsykologi 10 poäng

Målgrupp: psykologer som arbetar med äldre.

Syfte: att ge kunskap om åldrande och åldersrelaterade tillstånd av betydelse för tillämpat psykologarbete. Kursen ger en grund för ytterligare specialisering i geropsykologi.

Kursinnehåll:

Åldrandeprocesser, särskilt normalpsykologiskt åldrande; psykiska störningar och

sjukdomar; diagnos- och behandlingsmetoder.

Förkunskaper:

psykologexamen och legitimation. **Studietakt:** halvfart.

Kurstid: 1995: 23 - 26 januari, 6 - 9 mars, 8 - 11 maj.

Anmälan: 15 oktober 1994.

Upplysningar:

docent Boo Johansson, Institutet för gerontologi, tel. + 46 36 10 49 00.

Seminar i Oslo

Høgskolen i Oslo, avd. ØKS og Norsk gerontologisk institutt inviterer til seminar 7. desember 1994, med tema

Gerotranscendens

- den nye teorien om aldring. Muligheter og begrensninger.

Hovedforeleser er professor i sosialgerontologi, Lars Tornstam Institutt for sosiologi, Stockholm. Innlegg fra forsker Per Erik Solem og forsker Sol Seim, begge Norsk gerontologisk institutt.

Sted: Ingeniørenes Hus, Oslo

Tid: kl. 09.00 - 15.30

Deltageravgift: NOK 400,-, pensjonister/studenten NOK 200,-. Lunsj inkludert.

Frist for påmelding: 15.11.1994.

Påmelding kan skje til Høgskolen i Oslo, avd. ØKS, kursavd., Tjernvn. 12, 0957 Oslo.

Norsk selskap for aldersforskning (NSA) 40 år

I anledning NSAs 40-års jubileum arrangeres et festmøte med faglig og festlig innhold. Den faglige delen blir dekket av *Henning Kirk*, spesiallege i samfunnsmedisin, København, med foredraget «Geriatrici - stebarn og utfordring i medicinens historie», *professor Alvar Svanborg*, Göteborg/Chicago: «Resultat från en socio-medicinsk intervention i Göteborg (IVÄG)», og *Eva Beverfelt*, Norsk gerontologisk institutt som vil ta for seg «40 års aldersforskning. Hva kan det forgagne si om det forestående?».

Selskapets 40-årige historie blir i disse dager nedtegnet, og boken vil bli presentert på jubileums-møtet. Denne boken vil bli tilgjengelig for alle interesserte.

Returadresse:
Nordisk Gerontologisk Forening
Oscarsgt. 36
N-0258 Oslo

Aktuelle konferanser

Stiftelsen Äldrecentrums Konferens - och Seminarieprogram:

Information: Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum,
 Box 6401, 113 82 Stockholm
 Fax: 08 - 33 52 75

Vem får vilken omsorg - Kriterier och utfall av biståndsbedömning
 21 oktober 1994

Anmälan senast den 7 oktober
 Pris 500:-

Hur mår och lever de allra äldsta?
 29 november 1994

Anmälan senast den 15 november
 Pris 1000:-

Rehabiliteringens roll i vården
 5 december 1994

Anmälan senast den 21 november
 Pris 1000:-

Technology, Care and Living Environments - The World Conference on Independent Living
 Orlando, Florida, USA
 5 - 10 november 1994

Information: The World Conference on Independent Living / AAHSA
 901 E Street, NW, Suite 500, Washington, DC 20004 - 2037 USA
 Fax: (305) 795 - 1300

American Ass. for Geriatric Psychiatry Partnership In Care of The Older Patient
 Eighth Annual Meeting and Symposium, Cancun, Mexico, USA
 17 - 20 februari 1995
 Sista anmälan 18 januari 1995
Information: AAGP Central Office,
 Box #376A, Greenbelt, MD 20768
 U S A. Fax: (305) 446 - 9082

Rendezvous on Respite, a global conference on short-term care. March 6-8, 1995. Thunder Bay, Canada.
Early notice. Information: Wesway Inc. #305-135 N. Syndicate Ave. Thunder Bay ON Canada P7C 3V3.
 Fax: (807) 623-6413

International Congress on Drugs and Therapeutics in the Elderly, Montreux, Switzerland, 15 - 17 mars 1995
First announcement and call for abstracts

Information: International Congress on Drugs and Therapeutics in the Elderly, c/o Neil Odell, Gardiner - Caldwell Communications Ltd, The Old Ribbon Mill, Pitt street, Macclesfield Cheshire SK11 7PT, UK

14th Austrian Geriatric Congress
 Bad Hofgastein, 26 - 31 mars 1995
Information: Prim. Dr. F. Böhmer, c/o Wiener Medizinische Akademie
 Alser Str. 4, A-1090 Wien.
 Fax (+43 1) 42 13 83 23

Sarah Herzog Memorial Hospital: Old People in a new Land: An Update on Geriatrics - in Jerusalem
 23 - 25 April 1995
Information: ORTRA, 2 Kaufman St., P.P.Box 50432, Tel Aviv 61500.
 Fax: (+972-3) 660-952

Sociala relationer och makt. En utmaning för sociologin.
 Den 18:e nordiska sociologkongressen, 9 - 11 juni 1995 i Helsingfors.
 Sista anmälan 15.3.1995 (och så deadline för abstracts)
Information: Svenska social- og kommunalhögskolan, Helsingfors universitet, Pb. 49, 00251 Helsingfors.
 Fax: (358) 1 4050 0310

IV European Congress of Psychology
 Aten, Grekland, 2 - 7 juli 1995
First announcement
Information: The University of Athens, Department of Psychology, School of Philosophy
 Panepistimiopolis - Illissia
 157 84 Athens, Greece
 Fax: (301) 724879

III European Congress of Gerontology Ageing in a Changing Europe: Choices and Limitations
 Amsterdam, Nederländerna
 30 augusti - 2 september 1995
Information: Congress Secretariat, RAI Organisatie Bureau Amsterdam
 bv, P.O. Box 77777
 1070 MS Amsterdam
 The Netherlands

International Federation on Aging: Second Global Conference: Global Aging; The Challenge and Opportunity of the next Century
 Jerusalem, Israel
 17 - 21 september 1995
Information: The Secretariat, Second Global Conference on Aging, P.O. Box 50006, Tel Aviv 61500, Israel

Call For Papers!
Konferens om Kvalitet i Kommuner och Landsting
 Göteborg, 18 - 19 oktober, 1995
 Insända uppsatsförslag tävlar om en prissumma på 300 000 kr
Senaste ansökningsdagen 31 januari 1995
Information: Göteborg stadskansli, S-404 82 Göteborg
 Fax: 031 - 13 86 50

International Psychogeriatric Association, IPA
 Seventh Congress «Spirit in Ageing»
 Sydney, Australien
 29 oktober - 3 november 1995
Information: Wyeth Clinical Meetings Service, International Psychogeriatric Congress
 P.O. Box 148
 Parramatta NSW 2124, Australia
 Fax: 61-2-687-2501

XXVI International congress of psychology
First announcement
 Montreal, Quebec, Kanada
 16 - 21 augusti, 1996

The XVIth Congress of the International Association of Gerontology
 Adelaide, Australia
 19 - 24 augusti 1997
Information: Prof. Gary Andrews
 Centre for Aging Studies
 Science Park Adelaide
 Bedford Park SA 5042, Australia

Konferanselisten er et samarbeid mellom Instituttet i Jönköping og GeroNords redaksjon.